

107

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

ADRIAN ROGOZ

PLANETA MRINA ÎN ALARMĂ

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

ADRIAN ROGOZ

PLANETA MRINA ÎN ALARMĂ!

•

HORIA MATEI

CIUDATUL LAC DIN VALEA BREBILOR

(sfîrşit)

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
107

PLANETA MRINA ÎN ALARMĂ!

Observatorul 45 de pe satelitul astronomic era mîngîiat de întîile raze ale Soarelui, pe cînd imensul disc al Vlang Mrinei pierea sub orizont.

Vivirix urmărea distrat muzica mecanică a înregistratoarelor automate. Gîndurile îi erau absorbite de ciudata descoperire pe care tocmai i-o pricinuise Vlang Avda, planeta invecinată, cînd primi o înştiinţare trimisă de Înaltul centru administrativ mrinean.

— Eşti convocat mîine la Consfătuirea anuală a canalelor.

Vivirix îşi scutură nemulţumit capul :

— Pînă nu rezolv problema la care lucrez, nu mai pot părăsi observatorul.

— Dar eşti delegat la consfătuire din partea sateliţilor.

— *Dezleagă-mă ! Ştii foarte bine că nu prea mă pricep la canale.* Chemaţi-l pe Spric, directorul cadastrului de pe Prixto.

— Glumeşti ! De 10.000 de ani delegatul sateliţilor este astronomul Observatorului 45. Cum o să încălcăm tradiţia ?

— Dragul meu, spuse Vivirix cu repros în glas. Nu peste multă vreme, va avea loc o nouă „mare opoziţie" a planetei Avda.

— Nu-i nimic dacă vei lipsi o zi.

— *Nu o zi, dar fiecare clipă mi-e preţioasă.* Dă-ţi seama : Vlang Avda se va apropia de Vlang Mrina atît de mult încît, cu noile noastre instrumente, vom putea observa orice obiect care măsoară doar a zecea mia parte din diametrul unei oaze. Este un prilej nemaipomenit...

— Totuşi, e cu neputinţă să lipseşti...

— Ai dreptate, răspunse obosit Vivirix. E cu neputinţă să lipsesc tocmai acum de la Observatorul 45. Aşa că mîine, locul meu va rămîne gol. Resemnează-te !

Şi, fără să mai aştepte vreun răspuns, Vivirix întrerupse legătura.

Interlocutorul său se simţi în acelaşi timp mînios, descumpănit şi uimit. Oare Vivirix înnebunise ? se întrebă el. Ce vor zice mîine oamenii cînd vor da peste locul cel gol ? Doar o singură dată, în toată istoria mrineană, se mai pomenise un asemenea lucru, dar atunci fusese un caz, cum s-ar spune, de forţă majoră : astronomul de la Observatorul 45, un savant bătrîn, sucombase în ajunul importantei întruniri. Niciodată însă nu s-a întîmplat ca un delegat viu al sateliţilor să nu participe la Consfătuirea anuală a canalelor.

Dezamăgirea pe care o provocase era cu atît mai mare cu cît Vivirix putea fi socotit ca unul dintre mrinienii cei mai iubiţi şi mai de vază.

El era iubit nu numai pentru caracterul său extrem de blajin, pen-

tru munca rodnică şi plină de abnegaţie pusă în slujba ştiinţei, ci şi pentru că ocupa o funcţie privilegiată pe care planeta n-o încredinţa decît oamenilor cu totul excepţionali: era astronomul Observatorului 45.

De 10.000 de ani, de cînd exista o astronomie ştiinţifică, acest observator se bucura de un prestigiu nemaipomenit, care, de altfel, avea temeiuri obiective.

Observatorul 45 era consacrat exclusiv cercetărilor efectuate asupra lui Vlang Avda, planeta cea mai apropiată de Vlang Mrina. Or, pentru sufletul şi mintea mrinienilor, strălucitorul luceafăr de smarald reprezenta nu numai sediul celor mai enigmatice şi tulburătoare probleme, ci cu mult mai mult: de el se legau tradiţii pierdute în tenebrele barbariei şi cele mai scumpe nădejdi într-o viaţă mai bună, al cărei simbol emoţionant era o cascadă.

Apa! Ceea ce lipsea bătrînei lor planete şi ceea ce, după toate informaţiile ştiinţei, exista din belşug pe Vlang Avda. Planeta de apă! Binecuvîntat era uscatul scăldat de unduioasele, dătătoarele de viaţă talazuri ale mărilor. Şi totuşi nici un mrinean n-ar fi îndrăznit să călătorească pînă la ţărmul lor. In Cartea Legilor, statuată de multimilenare experienţe sociale, era cu desăvîrşire interzisă o asemenea aventură.

Se spune că odată, spre sfîrşitul Erei barbare, cînd mrinienii, în loc să construiască imense canale, se războiau pentru stăpînirea lacurilor şi a rezervoarelor, un erou cutezător a ajuns pe Vlang Avda, unde a găsit oceane şi cîmpii împădurite. Deşi aceasta era desigur doar o legendă (căci, pe vremea aceea, mrinienii n-ar fi avut cum să ajunga efectiv pe altă planetă), ea rămăsese adînc săpată în conştiinţa generaţiilor, deoarece întruchipa un vis din cale afară de frumos.

Urmară milenii tragice, cînd apa devenea tot mai puţină, iar mrinienii, decimaţi de sete, se văzură în pragul pieirii. Spectrul morţii avu darul să unească popoarele fărîmiţate şi asuprite de tirani. Intr-o deznădăjduită ardoare, ele se eliberară, iar fîntînile, rîurile şi apele, cîte mai rămăseseră, deveniră un bun al tuturora. Şi astfel începu glorioasa Eră a înţelepciunii, care înseamnă o adevărată renaştere pentru întreaga planetă. De atunci primise ea numele de Vlang Mrina — Planeta Păcii.

Uniţi, mrinienii porniră să ia cu asalt polii. Ştiinţa, descătuşată de exploatare, se dezvoltă într-un ritm vertiginos şi exclusiv paşnic. Cu ajutorul energiei produse de uriaşe heliocentrale, canale nesfîrşite fură brăzdate de-a lungul şi de-a latul aridelor tărîmuri. Viaţa (o viaţă sobră, laborioasă, concentrată) prinse din nou să pulseze. Natalitatea crescu vertiginos şi planeta se văzu repopulată. Cu ajutorul astronavelor, savanţii izbutiră să construiască la o distanţă de aproape trei raze mriniene o uriaşă sferă cosmică, iar după cîteva sute de ani încă una ceva mai mică, dar la o depărtare de şapte raze. Cei doi sateliţi artificiali primiră numele de Prixto şi Askruk; pe ei fură înălţate marile edificii astronomice şi, printre cele dintîi, Observatorul 45.

Fără nici o îndoială că, dacă astronavigaţia s-ar fi dezvoltat în Era barbariei, destinul ei ar fi luat o altă desfăşurare. Acum însă, absorbiţi de construirea canalelor, mrinienii erau mulţumiţi chiar şi cu faptul că rachetele îi pot transporta pe sateliţi. Este drept că, la început, după ce analizele spectroscopice i-au încredinţat de abundenţa apei pe Avda, au lansat spre ea mai multe astronave. Din anumite pricini însă (poate din cauza atmosferei avdiene prea dense), solii trimişi nu se mai înapoiaseră. Doar o singură expediţie a reuşit să se întoarcă, dato-

rită faptului că şeful acesteia nu se încumetase să coboare pe Avda, mărginindu-se s-o filmeze din afara straturilor ei de aer.

Acest film determină atitudinea pe care o adoptară mrinienii cu privire la planeta învecinată. Ei confirmă cercetările astronomilor: mări şi oceane acopereau luceafărul de smarald. Totuşi pelicula colorată mai dovedea că Avda se găseşte pe treapta cea mai de jos a barbariei, că e locuită de animale înfricoşătoare, că e bîntuită de năpraznice uragane şi zguduită de explozii vulcanice. De atunci data vestitul edict al Inaltului centru administrativ ca nici un mrinean să nu se aventureze în Avda pînă cînd aceasta nu va da semne că a intrat în istorie, adică într-o eră a păcii şi a înţelepciunii.

Motivele invocate erau rezonabile şi întemeiate.

„Chiar de-am presupune — arăta, printre altele, edictul pomenit mai sus — că mamiferele superioare au evoluat pînă la o treaptă umană, pe noi nu ne interesează să intrăm în legătură cu orice fel de fiinţe gînditoare. Ce s-ar face lumea noastră dacă acele făpturi s-ar afla abia în stadiul «fîntîna îmi aparţine numai mie»? Dar, după cum au dovedit 130.000 de ani de preistorie mrineană, acest sinistru stadiu generează în mod inexorabil războaie, împilare, suferinţe, cruzime. În această situaţie, oamenii de pe Vlang Avda ar fi mai primejdioşi decît virusurile avdiene care ne-ar putea invada, deoarece, spre deosebire de acestea, ei ar avea o conştiinţă îndreptată spre rău şi distrugere."

În continuare, edictul arăta condiţiile în care s-ar fi putut stabili legătura dintre locuitorii celor două planete:

„E fără îndoială că treptat, în decursul timpului, conştiinţa avdienilor va ajunge la nivelul înţelegerii noastre despre lume, iar societatea lor va cunoaşte şi ea binefacerile aduse de Era înţelepciunii. Doar atunci vom putea lua contact cu ei, căci doar atunci ei ne vor putea ajuta efectiv, fără să ne temem de o încercare de cucerire.

Pentru ei, dacă au ajuns pe o înaltă treaptă a ştiinţei, este relativ simplu să-şi dea seama de existenţa noastră şi de gradul nostru de civilizaţie. Perfecţiunea mrinometrică a reţelei de canale pe care le-am tăiat, nesfîrşitele zone irigate cu vegetaţie aflate de-a lungul conductelor tubulare, forma şi poziţia oazelor, impresionanta regularitate cu care se schimbă, în funcţie de anotimp, vizibilitatea canalelor — toate acestea reprezintă dovezi indubitabile ale înaintatei şi paşnicei noastre tehnici. Studiind sistemul nostru planetar de irigare, avdienii trebuie să-şi dea seama că el este artificial, întrucît nu există forţe naturale care să fi putut sili apele polare provenite din dezgheţ să se reverse spre ecuatorul mrinean.

În ceea ce priveşte observaţiile noastre, pînă acum n-am izbutit să constatăm nici un fenomen care să ne încurajeze la stabilirea unei legături cu Vlang Avda. Exploziile înregistrate pe scoarţa acestuia pot fi de natură vulcanică sau simple exerciţii cu un explozibil fabricat de om. Oricum, nu există încă nici un indiciu al vreunei construcţii care să poarte amprenta avdienilor şi, totodată, să fie observabilă de pe o altă planetă."

Tot în acest istoric edict al Inaltului centru administrativ se stabilea marea însemnătate a Observatorului 45, al cărui conducător trebuia să fie în decursul timpurilor delegat al celor doi sateliţi la consfătuirile canalelor, întrucît primirea mesajului că Vlang Avda a

intrat in istorie putea constitui şi pentru Vlang Mrina o cotitură emoţionantă — apropierea de Planeta de Apă.

Aşadar, faptul că avdeografului i se atribuia un rol echivalent cu acela al supraveghetorului de canale sau oaze era simbolic şi plin de semnificaţii. Tocmai de aceea atitudinea astronomului stîrnise uimire.

*

Înştiinţat de toate acestea, Xeinton, marele coordonator al Înaltului centru administrativ, socoti că e necesar să clarifice fără întîrziere acest caz.

Vivirix fu chemat la o convorbire în sala fotoliilor TCSF * Conducătorul Observatorului 45 se instală într-unul dintre fotolii, şi, după ce apăsă pe cîteva butoane ale tabloului de comandă, în jilţul din faţă apăru în culori şi relief imaginea electronică a marelui coordonator mrinean.

Nu ne-am mai văzut de mult! îi spuse zîmbindu-i prietenos Xeinton.

Pe astronom îl emoţiona întotdeauna figura îmbătrînită a ilustrului său profesor : ochii lui blînzi, de o puritate copilărească şi de o adîncime de înţelept, faţa zbîrcită de timp, dar şi de răspunderile pe care şi le asumase într-una dintre cele mai grele perioade ale planetei lor, părul acela adiat, aducînd a protuberanţe solare — totul impunea respect, admiraţie, încredere, dragoste, bucuria că natura zămislise un asemenea om şi regretul că nu-l puteai întîlni mai des.

— Da, răspunse intimidat ca în adolescenţă Vivirix. Nu ne-am mai văzut de la ultima consfătuire a canalelor.

— Ceea ce înseamnă că la tine totul a mers bine. Vorbesc desigur din punct de vedere administrativ.

Şi Vivirix se văzu săgetat de privirea aceea care dezlegase pentru întîia oară misterele nucleului atomic.

— Totuşi, pentru sufletul unui prieten, este prea rar, reluă fără pic de ironie Xeinton. Iar acum vrei să-mi răpeşti şi prilejul oficial de a te vedea mîine.

Vivirix n-avea nici o îndoială că fostul său dascăl era sincer, şi tocmai acest lucru îl mişca şi-l făcea să nu se simtă la largul său.

— Ştii ce însemnătate au căpătat de cîteva decenii marile opoziţii cu Vlang Avda, încercă să se apere astronomul.

— Ştiu, rîse Xeinton de stîngăcia celuilalt. Dar ultima opoziţie de acum opt ani era la fel de însemnată şi totuşi nu te-a făcut să lipseşti.

Şi iarăşi privirea aceea dezlegătoare de taine se aţinti asupra lui Vivirix. În momentul în care acesta luase hotărîrea să nu meargă la consfătuirea canalelor, ştiuse că-l va aştepta o luptă grea, că va fi chemat de Xeinton şi că va fi poate pus în situaţia să-l mintă. Vivirix se simţi cuprins de ciudă împotriva lui însuşi, căci nu minţise niciodată, şi acum va trebui să dezgroape acest uitat şi nedemn procedeu al vremilor străvechi şi să-l folosească tocmai împotriva omului pe care-l venera. Era însă mai uşor decît să înfrunte întreaga consfătuire a canalelor.

— Cred că vom descoperi lucruri extraordinare pe Vlang Avda, spuse el ferm şi totuşi pălind.

— Sînt convins că fără o pricină anumită n-ai încălca milenara noastră tradiţie. Cu toate astea, sper că-ţi vei face timp să vii mîine.

---

* TCSF : telecromostereofonice *(n.a.)*

Aparatele tale doar înregistrează şi fără tine tot ce vei dori. Apoi ştiu că ai la dispoziţie oameni de ispravă.

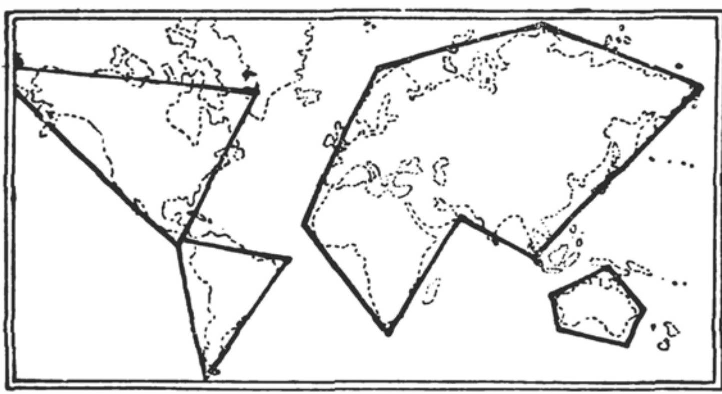
Xeinton ieşi uşor din cadrul fotoliului TCSF, schiţind gestul de a-i atinge lui Vivirix mîna. Poate că bătrînul se lăsase mînat de un impuls reflex, dar nu era exclus şi faptul că intenţionase în felul acesta să dea cuvintelor lui mai multă căldură, un timbru mai apropiat.

— Hai, zi-mi ce s-a-ntîmplat!

Clipa cea gravă venise: Vivirix trebuia să rostească minciuna. Cîte nopţi nu se gîndise el cu teamă şi silă la această odioasă clipă! Intr-adevăr, conduita lui putea fi socotită cu atît mai reprobabilă cu cît îşi premeditase mai pe îndelete minciuna. Dar ce altceva ar fi avut de făcut! Ca să-l minţi pe genialul savant care, după ce sintetizase descoperirile disparate ale cîtorva generaţii de atomişti, explorase victorios straniul univers al nucleului reprezenta nu numai o problemă de conştiinţă, ci şi una de inteligenţă. Era, de altfel, singurul aspect mai amuzant al acestei nefericite poveşti. Oricum, să încerci a-l păcăli pe acela care păcălise natura, smulgîndu-i vălurile unor taine fundamentale, te putea face să zîmbeşti. Şi Vivirix, luîndu-se după procedeul unor celebri mincinoşi din antichitate, îşi propuse, pentru a-l amăgi pe Xeinton, să spună totuşi adevărul, dar un adevăr parţial, cu totul altul decît acela tulburător pe care-l descoperise.

— Ca să înţelegi ce-ţi voi spune, începu el cu voce slabă, îngăduie-mi să-ţi amintesc pe scurt cîteva elemente esenţiale de bioavdeografie.

Şi, luînd o lungă vargă metalică, Vivirix se întoarse spre ecranul întunecat dindărătul său. Atingînd luciul sticlos al ecranului, vîrful vergii, mînuit cu dibăcie, iscă fosforescent contururile planisferei avdiene.

— După cum se vede, continuă Vivirix, solul avdean este distribuit într-un mod neomogen. Intre cei doi poli se întinde o imensă platformă continentală ce reprezintă 56% din suprafaţa uscatului şi care, desigur extrem de simplificat, poate fi socotită de forma unui poligon heptagonal. Intr-o parte a ei se găseşte o mare insulă pentagonală, iar de cealaltă parte, despărţit de apele unui ocean se află un continent

alcătuit din două triunghiuri, care laolaltă însumează mai puţin de jumătate din uriaşul relief central.

— *Nu înţeleg de ce-mi repeţi toate aceste lucruri de mult cunoscute?* întreabă cu oarecare nerăbdare Xeinton. Ai descoperit tu ceva care să fi aruncat asupra lor o nouă lumină?

— Da! făcu Vivirix, de astă dată cu toată convingerea. Sînt sigur că, după milenii de aşteptare, am primit în sfîrşit cel dintîi mesaj că avdienii şi-au început istoria.

— Şi în ce constă acest mesaj?

Chipul marelui coordonator devenise deodată grav.

— Vezi, spuse astronomul îndreptîndu-şi varga spre planisferă. În ciuda faptului că învelişul apelor reprezintă 70% din întreaga suprafaţă, planeta învecinată are pe toate continentele numeroase deşerturi: uriaşe tărîmuri pustii, deasupra cărora aproape că nu trec norii şi care, după cum ne-au dovedit spectroanalizele făcute, sînt constituite din nisipuri de natură silicoasă. Ei bine, de cîţiva ani, în inima aridă a imensului continent heptagonal (şi Vivirix descrise un cerc pe hartă) am surprins apariţia unei adevărate mări. Acum, cînd ne-am apropiat extrem de mult de Vlang Avda, mi-am putut verifica toate observaţiile anterioare: această mare a fost creată o dată pentru totdeauna.

— Şi din pricina acestei enigmatice mări te-ai decis să nu vii mîine la consfătuirea canalelor? se încruntă Xeinton.

— *Desigur* că, de cum am observat noua mare, am presupus că ea ar putea fi opera avdienilor în luptă cu natura potrivnică a unor regiuni depărtate de ocean. Prea era ispititoare analogia cu propria noastră istorie. Totuşi n-am stăruit pe acest drum, căci îmi lipseau alte dovezi mai concludente. Iată însă că, pe trei dintre peliculele filmelor luate în ultimele zece zile, am dat de ceva nemaipomenit. Pe un vast teren din apropierea mării, am detectat un complex de explozii sau de semnalizări luminoase.

— Semnalizări!? De unde ai dedus tu acest lucru?

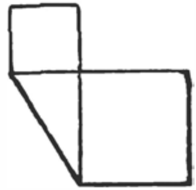
— Îţi vei da seama singur îndată. Aceste explozii erau despărţite spaţial de distanţe atît de înguste, încît de pe Mrina dădeau iluzia unor linii drepte; iar în timp ele se desfăşurau în trei faze.

Şi din nou Vivirix îşi îndreptă varga metalică spre ecran.

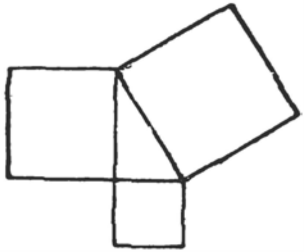
— *Prima fază: un triunghi dreptunghi:*

A doua fază: acelaşi triunghi, avînd pătratele celor două catete:

În sfîrşit, a treia fază: triunghiul, pătratele catetelor şi, în plus, pătratul ipotenuzei:

— Teorema lui Xarhitag! murmură tulburat marele coordonator.

— Da, teorema lui Xarhitag. Şi atunci mi-am zis că acest mesaj *lansat de avdieni din apropierea mării artificiale reprezintă o dovadă a* puterii şi înţelepciunii lor.

— Iar tu, spuse pe un ton sever Xcinton, eşti mai puţin înţelept decît s-ar fi putut crede. Ai uitat de vizitele avdiene de acum cîteva decenii?

Era o întrebare legitimă şi stringentă.

Cu o generaţie în urmă, Lomoxamb, predecesorul lui Vivirix la Observatorul 45, descoperise într-o zi că de pe marea platformă heptagonală izbucnise spre spaţiile cosmice un bolid, care în curînd avea să devină un nou satelit al Soarelui. Acest fenomen umpluse de bucurie pe numeroşi mrinieni, fiind considerat drept un indiciu că locuitorii *planetei învecinate intraseră într-o Eră a raţiunii* victorioase. Totuşi unii se îndoiau de justeţea acestei interpretări socotind că bolidul putea fi de origine vulcanică. (Ulterior s-a dovedit că nici un nou vulcan nu erupsese atunci pe Vlang Avda.) Alţii contestau în general caracterul paşnic al activităţii avdienilor.

Cel *mai îndîrjit adversar al ipotezei lui* Lomoxamb *era* Mortiflex, un tînăr pasionat de preistoria Vlang Mrinei în aşa măsură încît pretutindeni începuse a vedea înspăimîntătoarele năluci ale trecutului.

La acea memorabilă sesiune a Consfătuirii canalelor, Mortiflex *rezumase opinia pesimiştilor prin această concluzie, tăioasă ca un* verdict:

— Aşadar, *singur te-ai prins*, Lomoxamb, în capcana unei dileme: bolidul observat de tine ori este dovada că Vlang Avda şi-a început *istoria, ceea ce-i însă contrazis de exploziile primejdioase pe care tot* tu le-ai semnalat, ori este o armă sau rezultatul acelor explozii. Oricum ai întoarce lucrurile, nici una dintre alternative nu poate însemna mesajul aşteptat de noi.

Şi totuşi Lomoxamb nu se *îndoia* că *interceptase însuşi acel mesaj*. Instinctul său de cercetător încercat al cosmosului îi întărea convingerea că nu greşeşte. Desigur că acest instict se baza pe anumite dovezi, care însă, din păcate, erau de ordin secundar. Îi lipsea încă proba concretă hotărîtoare, cu *ajutorul căreia restul indiciilor să se poată cristaliza în mod necesar şi logic*. În schimb, avea o nestrămutată credinţă în perfectibilitatea accelerată a fiinţelor gînditoare, şi această concepţie generoasă şi optimistă el o lăsase, ca pe o moştenire spirituală, şi discipolului său, Vivirix:

— Cu cît materia înaintează spre formele ei superioare de organizare, cu atît ființele care o întruchipează sînt mai asemănătoare ca formă, iar stadiile civilizațiilor sînt tot mai complexe și se succed în mod ascendent, tot mai vertiginos.

Iată însă că evenimente stranii, derutante au avut în curînd loc și, chiar dacă ele n-au putut să infirme ipoteza lui Lomoxamb, au jucat pentru partizanii lui Mortiflex rolul unor arme precumpănitoare.

La cîțiva ani de la observarea primului bolid, o rachetă uriașă s-a îndreptat spre Vlang Mrina și, la zece raze mriniene, și-a schimbat brusc traiectul, devenind un al treilea satelit al planetei gazdă. După opt săptămîni de revoluție în jurul acesteia, la fel de surprinzător ca la venire, bolidul-satelit a deviat de pe drumu-i obișnuit și, zburînd cu o viteză mai mare decît la început, a făcut cale întoarsă.

A trecut un an și jumătate, și o nouă rachetă (de data asta de vreo 200 de ori mai mică decît prima) a fost văzută pornind spre aceeași direcție.

Cu cinci ore înainte ca ea să întretaie orbita Mrinei, o știre trimisă de Observatorul 45 a cutremurat întreaga planetă: pe bordul astronavei avdiene fusese detectată o mare cantitate de elemente radioactive. Pe atunci mrinienii abia își începuseră experiențele asupra energiei gravifice, așa că au fost siliți să asiste neputincioși la înaintarea inexorabilului proiectil. Acesta, spre deosebire de racheta anterioară, nu încercă să se satelizeze, ci, frînîndu-și zborul, își pierdu treptat din altitudine. În momentul în care pătrunse în straturile superioare ale atmosferei, dintr-o pricină necunoscută sau datorită unui mecanism declanșator, racheta sări în aer.

Explozia a fost înspăimîntătoare. Bubuituri nu se auziră, dar ziua se întunecă fără de veste; apoi, în zona acelei catastrofe stratosferice, se lăsă un amurg sinistru, urmat de furtuni și ploi, și pulberi radioactive căzură peste tărîmurile mriniene. După opinia majorității savanților, fusese o explozie termonucleară. Care îi erau însă cauza și scopul? se întrebau cu toții alarmați. Poate că nu fusese decît un nefericit accident, poate că aceia care trimiseseră racheta intenționau să-și vestească astfel puterea dominatoare. Nimeni nu era în măsură să răspundă acestor chinuitoare probleme. Oricum, contactul cu avdienii li s-a părut tuturora din cale afară de primejdios. Pe ordinea de zi a cercetărilor științifice a fost trecută descoperirea mijloacelor de apărare a planetei. Toate eforturile fizicienilor s-au îndreptat către același obiectiv: cum putea fi abătută din cale o astronavă lansată spre Vlang Mrina.

În acea epocă de panică, și-a început glorioasa activitate Xeinton, pe atunci aproape un adolescent. Asemenea unui erou de basme s-a avîntat el asupra balaurului gravific și, într-un termen uluitor de scurt, a dezlegat această esențială enigmă a naturii. E posibil că celebritatea lui n-ar fi ajuns atît de rapid recunoscută de întreaga planetă dacă teoria înfricoșător de abstractă pe care o elaborase n-ar fi avut o grandioasă aplicație practică și, în primul rînd, în domeniul apărării Mrinei. Mulțumită noii forțe antigravitaționale cucerite, toate rachetele care au mai dat tîrcoale planetei au fost prinse ca într-o uriașă plasă nevăzută și aruncate în spațiul cosmic. După cîțiva ani, cînd avdienii își vor fi dat seama că eforturile le sînt zadarnice, vizita astronavelor a încetat. Cu toate acestea, oricînd exista primejdia unor noi lansări, cu dezastruoasele lor consecințe.

Vivirix contempla fruntea încrețită a lui Xeinton, ochii săi buni și severi în același timp, ca însăși rațiunea omenească, și se întreba mirat

şi necăjit cum de se încumetase să-l mintă. Da, avea o nemărginită încredere în geniul şi înţelepciunea marelui coordonator, era sigur că acesta nu va lua niciodată o hotărîre nedreaptă. Totuşi cum ar fi putut să-i spună că în clipa aceea o mie de astronave avdiene zburau spre *Mrina? Funcţia pe care o deţinea l-ar fi silit pe Xeinton să încunoştinţeze* imediat Înaltul centru administrativ. Şi poate că s-ar fi putut ca alarmanta veste să nu fie dată publicităţii pînă cînd nu era stabilită intenţia agresivă a avdienilor; dar a doua zi se întrunea Consfătuirea canalelor, şi atunci lucrurile s-ar fi aflat imediat, iar o panică nebună ar fi pus stăpînire pe mrinieni. Puteau aparatele lor antigravifice să facă faţă unei invazii de-o asemenea amploare? Toate resursele de care dispunea planeta ar fi trebuit, în cazul acesta, să fie concentrate în construirea unei gigantice reţele de apărare. Şi atunci tăcerea lui Vivirix nu era criminală? Dar dacă Avda trimitea în realitate o solie de recunoaştere şi împrietenire, nu erau absurde, ba chiar dăunătoare nemaipomenitele energii risipite zadarnic de mrinieni, panica, ura şi întregul cortegiu de instincte stîrnite din negurile uitate ale trecutului?

— *Ai uitat de vizitele lor de acum cîteva decenii? îşi repetă între*barea Xeinton, văzînd că fostul său elev ezită să-i răspundă.

— N-am uitat nimic, zise gînditor Vivirix. Părerea mea e însă că avem totuşi de-a face cu mesajul unei lumi evoluate.

— Xarhitag a trăit cu mult înainte ca planeta noastră să fi intrat în Era înţelepciunii. Transmiterea teoremei lui nu e un argument convingător.

— Ai dreptate. Dar nu m-ai lăsat să termin. Faptul că ne-au semnalizat această teoremă nu înseamnă el însuşi nimic. Într-o vreme, chiar noi ne gîndeam să folosim acelaşi procedeu pentru a intra în comunicaţie cu avdienii. Aşadar, e vorba de lucrul cel mai simplu prin care îşi pot manifesta gîndirea logică făpturi despărţite de oceanul cosmic. După ce vom răspunde, fără doar şi poate mesajele vor deveni mai ample, mai complicate.

— Iar noi nu vom răspunde pînă nu vom avea certitudinea că şi Avda a ajuns o planetă a păcii.

— Eu am această certitudine. Ascultă! Pe lîngă teorema propriu-zisă — care pentru a fi transmisă cu succes a cerut desigur o tehnică excepţională —, avdienii au găsit modalitatea să ne mai spună ceva.

— Ce anume?

— *În fiecare fază de care am pomenit, laturile figurilor* aveau o anumită culoare: mai întîi erau galbene, pe urmă albastre, în sfîrşit, verzi. Aceasta poate să aibă o semnificaţie pur fizică, arătîndu-ne cum percep avdienii culorile fundamentale şi pe cele complementare. Dar poate să semnifice şi acest lucru mai profund: „Aridele pustiuri, noi, locuitorii Planetei de Apă, am izbutit să le învingem şi să le înlocuim cu o bogată vegetaţie".

— Cum rămîne totuşi cu vizitele de acum cîteva decenii? făcu imperturbabil Xeinton.

Vivirix nu se îndoia că veneratul său prieten era impresionat de cele ce auzise; dar tocmai de aceea îşi impunea o rece cumpănire. În momentul acela, el devenise judecătorul, înţeleptul, marele coordonator al Înaltului consiliu administrativ.

— *Chiar şi din puţinele date pe care le avem pînă acum despre* acţiunea avdienilor asupra naturii, putem reconstitui, în linii generale, dezvoltarea lor istorică. Încă din documentele lăsate de Lomoxamb, ştim că primul bolid care ne-a vizitat, acel uriaş satelit care, la un

moment dat, a pornit-o înapoi spre Avda, fusese lansat de pe vasta platforma continentală; adică de acolo unde, în zilele noastre, a răsărit marea din apropierea căreia ne-au parvenit semnalele. Iată deci un şir de fenomene care, luate izolat, pot părea misterioase, dar, global, ilustrează aceeaşi intenţie creatoare şi paşnică. Pe de altă parte ştim, de asemenea, că minuscula rachetă, la a cărei apropiere a izbucnit acea teribilă explozie, fusese lansată de pe unul dintre cele două triunghiuri. Nu e rezonabil deci să presupunem că Vlang Avda era pe atunci împărţită în două tabere? Alte fapte observate în ultimele decenii vin să confirme această ipoteză. Pe cînd, în spaţiul heptagonului, zonele galbene, aride se preschimbă tot mai mult în pete smărăldii, adică sînt fertilizate, pe întinsul celor două triunghiuri se remarcă un proces invers, care de abia în ultimul timp a început să fie oprit. Mai mult încă, înseşi calotele polare ale Avdei au scăzut, cedîndu-şi tot mai mult locul oceanului sau vegetaţiei.

— Bine, spuse Xeinton, e interesantă concluzia ta. Însă de unul singur nu voi putea lua vreo decizie în această însemnată problemă. Miine vei veni la consfătuirea canalelor, şi cu toţii împreună vom vedea ce atitudine trebuie să luăm.

Astronomul pricepu că marele coordonator este neclintit în hotărîrea lui; mai încercă totuşi o ultimă şansă:

— Îndrăznesc să cred că în aceste zile e mai important să supraveghez necontenit cercetările Observatorului 45. Ceea ce aş spune eu la consfătuire vei putea spune în numele meu...

S-ar părea că de abia atunci mintea iscoditoare a lui Xeinton înţelese faptul că Vivirix ascundea ceva. Şi din nou înţeleptul deveni om, pentru a reuşi să pătrundă în sufletul celuilalt.

— Prietene, îi spuse, eşti convins că, dacă există o posibilitate dintr-o mie să intrăm în legătură cu Vlang Avda, eu voi lupta din răsputeri să n-o pierdem?

— Sînt convins!

— Dar te mai întreb ce te-ai face tu dacă ar exista o posibilitate dintr-o mie ca dorinţa sinceră pe care o nutrim de a ne împrieteni cu avdienii să se întoarcă dezastruos împotriva noastră înşine? Ai accepta acest risc?

Vivirix tăcu: nu se simţea în stare să mintă făţiş.

Bătrînul oftă de parcă lupta cea grea s-ar fi terminat:

— Acum spune-mi toate motivele care te împiedică să vii miine.

*

A doua zi, la deschiderea Consfătuirii anuale a canalelor, marele amfiteatru de granit şi acvamarin din capitala oazelor ecuatoriale era înţesat de lume.

Pe un ecran colosal, proiectoare puternice aruncau imaginea mărită de cîteva mii de ori a Vlang Avdei, aşa cum era transmisă de uriaşul telescop al Observatorului 45.

Conform tradiţiei, ordinea de zi exactă a dezbaterilor fusese publicată în ajun, şi înştiinţarea că Vivirix va aduce veşti neobişnuite despre Vlang Avda trezise interesul tuturora. Doar copiii prea mici şi bolnavii prea grav, din cele cîteva sute de milioane de mrinieni, nu asistau în acele momente la lucrările consfătuirii, în sălile TCSF răspîndite de-a lungul şi de-a latul planetei sau lîngă aparatele amenajate în locuinţe, şcoli, uzine, spitale sau la observatoarele de pe cei doi sateliţi.

De fapt, pentru o zi, întreaga activitate umană încetase, sarcinile vitale ale Mrinei fiind încredințate exclusiv automatelor.

Toți delegații canalelor se strînseseră și acum așteptau cuvîntul de deschidere al marelui coordonator. Dar acesta, în mod neobișnuit pentru firea lui calmă și stăpînită, părea oarecum enervat. Ce s-o fi întîmplat cu Vivirix? După ce i-a mărturisit faptul să aparatele ultrasensibile ale Observatorului 45 detectaseră lansarea a o mie de astronave de pe Avda, astronomul i-a făgăduit că va participa la consfătuire pentru a-și expune punctul de vedere în această arzătoare chestiune. Și acum totuși întîrzie.

Văzînd că nu mai poate prelungi așteptarea, Xeinton chemă, prin micul telefon universal de pe masa prezidențială, Observatorul 45. I se spuse că Vivirix este la marele telescop. Auzi glasul emoționat al avdeografului:

— Iartă-mă, Xeinton. N-am putut veni... Nu-ți pot spune de ce. Deocamdată sînt contrariat de anumite constatări. Te rog să deschizi consfătuirea fără mine! Adu la cunoștința delegaților cele discutate de noi ieri. Cum termin, iau și eu cuvîntul prin TCSF.

Neliniștea lui Xeinton nu fusese desigur împărtășită de ciudata comportare a lui Vivirix. Cu toate acestea, în momentul solemn in care lucrările consfătuirii canalelor fură începute, locuitorii Vlang Mrinei nu putură găsi pe figura marelui coordonator altceva decît aceeași gravă, bărbătească și profundă expresie pe care i-o cunoșteau parcă dintotdeauna.

Atitudinea lui Xeinton nu voia să ascundă mrinienilor îngrijorarea lui, căci toți bărbații și toate femeile planetei erau convinși că vor afla lucruri ieșite din comun. El voia numai să le inspire încredere, să le comunice acea stare de spirit prielnică acțiunilor hotărîte și lipsite de teamă.

Ca în fiecare an, bilanțul făcut de Xeinton începu cu situația canalelor și a oazelor. Bătrînul vorbea simplu, clar, concis, recurgînd adesea la cifre mai elocvente decît orice comentariu; totodată îi plăcea să contureze rapid, ori de cîte ori se ivea prilejul potrivit, surprinzătoarele, dar fireștile perspective ale vreunei acțiuni obștești. Era un fel de plastică materializare a viitorului, și, în acest cadru, fiecare își înțelegea mai bine îndatoririle pe care marele coordonator nu uita să le precizeze.

„N-avem suficientă apă — spuse el în încheierea acestui capitol din bilanț —, masa planetei noastre e prea mică pentru a reține atmosfera și vaporii de apă, nu se pot forma norii care ar putea păstra căldura venită de la Soare, și astfel temperatura Mrinei scade necontenit, iar clima ei tinde să devină mai aspră. Străbunii noștri au luptat eroic pentru a-i smulge naturii vitrege tot ceea ce aceasta le putea da. Ei au brăzdat cu înverșunare scoarța Mrinei, aducînd lichidul dătător de viață de la rezervorul de gheață al calotelor polare. Dar însuși acest rezervor s-a arătat a fi insuficient.

În ultimul secol am învățat să fabricăm industrial apa sintetică, folosind oxizii aflați în solul mrinean. Va trebui să mărim considerabil aceste uzine, pentru a le înzeci producția în cîțiva ani. E necesar să creăm un uriaș rezervor de apă, un rezervor, ca să spun, așa, inepuizabil și, dacă va fi nevoie, îl vom acoperi cu o vastă boltă de material plastic. Știința noastră are, de asemenea, misiunea să creeze straturi groase de nori, să obțină plante mai viguroase generatoare de oxigen, să sporească rapid densitatea atmosferei mriniene. În ve-

derea realizării acestor obiective, va începe construirea unor gigantice stațiuni gravifice, cu ajutorul cărora, pe zone întinse, gravitatea va crește în mod sensibil..."

In ciuda nerăbdării cu care așteptau știrile privitoare la Vlang Avda, toți cei care-l ascultau pe Xeinton aveau sentimentul încurajator că se găsesc într-o lume sigură, familiară, în care, cu toate dificultățile vieții, progresul este inevitabil și viitorul mai bun. Și poate că nelămurita teamă că vor afla vești neplăcute îi făcea să le pară și mai emoționantă expunerea bătrînului savant.

Și iată că deodată acesta le atrase atenția să-și păstreze înțelepciunea demnă de aceia care locuiau Planeta Păcii:

„In ciuda amintirilor legate de vizitele avdienilor, nu trebuie să ne alarmeze faptul *că din nou vom primi din partea lor un convoi* de rachete. Deocamdată nu putem afirma cu precizie ce intenție mînă spre noi cele o mie de astronave. De aceea e necesar să considerăm rapid, dar cumpătat toate posibilitățile ce-ar putea surveni, precum și mijloacele de a le face față. In orice caz, e bine să ne păstrăm calmul și încrederea că, unindu-ne puterile, vom izbuti să asigurăm existența pașnicului nostru cămin planetar. In curînd, conducătorul Observatorului 45 ne va comunica noi date în legătură cu această problemă. Pînă atunci propun să înceapă discuțiile"...

Cînd Vivirix ceru legătura cu micul podium TCSF, înălțat în mijlocul amfiteatrului, se pregătea să-și încheie cuvîntarea un ins ciudat. Deși acesta era instalat într-o stațiune TCSF, tocmai în nordul polar al celeilalte emisfere, iluzia era desăvîrșită. Craniul vorbitorului părea gata să fie înghițit de o caracatiță din pricina faptului că se găsea sub o cască neagră, din care porneau tentaculele mai multor cabluri.

— După cum vă arată aparatul de pe capul meu, sînt un orb-surdo-mut din naștere. Și totuși, datorită atotputernicei științe, eu văd, aud și pot vorbi. Nu vă puteți închipui cu ce sentimente am pătruns pentru întîia oară în universul acesta bogat, după ce ani lungi fusesem scufundat în oceanul nopții. Am citit în vechile legende despre o cască în stare să te facă nevăzut. Casca pe care mi-ați dat-o voi, oameni ai științei, pentru a-mi face vizibil universul, este în ochii mei cu mult mai de preț. Am o mare încredere în știință. Ea îmi dă certitudinea că vom găsi posibilitatea să înlăturăm primejdia care ne amenință.

Vivirix era mișcat de cele auzite, dar alte simțăminte mai puternice îl asaltară cînd apăru pe podiumul TCSF înaintea delegaților consfătuirii. O paloare teribilă i se așternuse peste față, buzele îi tremurau ușor, dar în ochi avea scînteierea aceluia aflat înaintea unei lupte supreme.

— Prieteni, porni el cu voce slabă. Totul mi se pare uluitor ca într-un vis. Abia au trecut zece zile de cînd am primit semnalizările transmise de lîngă noua mare avdeană, abia s-a scurs o zi de cînd am observat flota celor o mie de astronave în zbor spre noi, că din nou am făcut o surprinzătoare descoperire, pe care trebuie să v-o împărtășesc. Aceste astronave înaintează cu o viteză nemaipomenită: de cel puțin zece ori mai repede decît ultimele rachete avdiene care ne-au vizitat. Este posibil ca în aproximativ douăzeci de zile solii Planetei de Apă să ajungă la noi.

Privirile tuturora se îndreaptă îngrijorate spre marele glob smă-

răldiu care, învăluit de minunatele valuri ale norilor, luneca misterios pe ecran.

— Am convingerea, continuă Vivirix, că și pe Vlang Avda a învins înțelepciunea, dar aceasta n-o pot încă dovedi cu argumente peremptorii. Ce pot face deocamdată este să descopăr cît mai rapid noi date privitoare la intenția cu care au fost lansate rachetele. De pildă, voi încerca să constat dacă pe bordul lor există materiale radioactive. Tot ce vă mai pot spune este următorul lucru: chiar dacă e bine să ne luăm anumite măsuri de apărare, să fim prudenți în folosirea lor. Dacă flota trimisă de avdieni vine cu o solie pașnică, iar noi o distrugem, ei ne vor socoti, pe bună dreptate, niște sălbatici.

În ciuda cuvintelor liniștitoare spuse de Vivirix, toți mrinienii primiră știrea adusă ca pe o mare nenorocire. O tăcere apăsătoare se lăsase în acea clipă peste întreaga planetă. Atunci luă cuvîntul Mortiflex:

— Niciodată Vlang Mrina n-a trecut prin momente mai grele, strigă el arătînd cu degetul spre imaginea stranie de pe ecran. Sîntem amenințați cu distrugerea. Tot ceea ce știm pînă acum despre Avda e de natură să ne înspăimînte. Mulți dintre noi își mai amintesc explozia termonucleară de acum cîteva decenii. Mi se pare că Vivirix a uitat de această explozie.

— Nu, răspunse astronomul, dar ea a fost declanșată de o astronavă venită din cele două triunghiuri.

— Iar acum de unde au pornit cele o mie de rachete?

— Din păcate nu pot spune. Au fost lansate dintr-un punct aflat atunci în emisfera nevăzută de noi.

— Dar ori de unde vor fi pornit tot nu înseamnă nimic. Ce caută ele la noi? Nu le-am chemat.

— Totuși, de zece milenii așteptăm din partea avdienilor un semn *că au intrat în Era înțelepciunii*.

— O mie de proiectile nu pot reprezenta acest semn.

— Semnalizările însă...

— Nici ele nu-mi spun nimic. Ele pot fi totodată strigătul de luptă al dușmanului care năvălește asupra ta sau, pur și simplu, un vicleșug. Se vede că Vivirix, împresurat mereu de stele, a uitat să mai citească istoria oamenilor. De altfel, oricum ar sta lucrurile, trebuie să ne pregătim de apărare. Iată esențialul. Și, după cum vă dați *seama, n-avem timp. Propun de aceea concentrarea tuturor forțelor în* vederea creării de plase antigravitaționale pe întreaga suprafață a Mrinei și a sateliților. Proiectul propus de Xeinton cred că trebuie să-l amînăm pe anul viitor. Principalul e ca oaspeții noștri nepoftiți să nu atingă planeta. N-au decît, dacă vor, să exploreze alte corpuri cerești.

*

Planeta Păcii fu invadată de neliniște. Majoritatea delegaților la consfătuire aprobaseră propunerile lui Mortiflex, și, ca urmare, Mrina deveni peste noapte un uriaș șantier consacrat construirii uzinelor antigravifice.

O multiseculară educație reușise să creeze un popor de oameni sănătoși din punct de vedere trupesc și spiritual. Clima aspră menținuse în conștiința lor ascuțimea necesității de a lupta împotriva naturii. Totuși, această încleștare cu elementele oarbe avea în ea ceva firesc, patetic și foarte uman. *Cu totul alta era însă semnificația bătăliei unor* ființe gînditoare împotriva unor alte făpturi înzestrate cu gîndire. Unde

mai exista în cazul acesta judecata? Acest război între oameni avea în el amărăciunea acelor năprasnice vremi de mult uitate, cînd societatea umană mai era divizată în clase sociale antagonice. Cine erau acei avdieni ce încercau să cotropească o lume care nu le aparținea? Împărați, regi, stăpînitori de fîntîni și de mări? Și, deși în general mrinienii își dăruiau toate forțele, de bună voie, aceluiași scop de apărare a planetei, ei făceau acest lucru cu mîhnire: generația lor vedea spulberîndu-se visul într-o Avdă înțeleaptă. La urma urmei, explozia termonucleară de acum cîteva decenii ar fi putut să însemne un accident; dar năvala a o mie de astronave nu mai era un lucru întîmplător.

În acest timp, Mortiflex, discipolii și partizanii săi parcă fuseseră cuprinși de nebunie. Desigur că, în măsura în care încă nu erau cunoscute intențiile pașnice ale avdienilor, propunerile lui în vederea apărării erau întemeiate. Tocmai de aceea înțeleptul Xeinton nu li se împotrivise, iar locuitorii Mrinei le aprobaseră. Totuși Mortiflex și ai lui exagerau. Faimosul adversar al lui Lomoxamb trăise o viață întreagă din studierea trecutului îndepărtat. Aceasta lăsase urme: chiar fără voia sa căpătase unele apucături arhaice. Pretutindeni vedea dușmani, comploturi și toate acele situații indisolubil legate de Era războaielor dintre clase. Cum pe Vlang Mrina nu mai existau de milenii condiții pentru asemenea lucruri, bătrînul cărturar se mulțumea să le dezgroape din tomurile colbuite sau să le redea în cărțile de istorie scrise de el însuși. Și acum, deodată, se ivise prilejul să descopere chiar în realitatea contemporană germenii trecutului!

Unul dintre emulii lui Mortiflex, un scriitor de altfel talentat, tipări, a treia zi după Consfătuirea canalelor, o povestire care făcu multă vîlvă. În ea era tocmai vorba despre invadarea Mrinei de către avdieni. Aceștia erau descriși în culorile cele mai înspăimîntătoare, asemenea unor monștri, înzestrați cu tentacule ucigătoare și cu ochi fioroși. Era clar că imaginația autorului nu era cîtuși de puțin conformă științei, că se înrudea mai de grabă cu fantasticele basme din timpuri imemoriale; apărută însă în acele circumstanțe, cartea avu o influență nefastă asupra anumitor spirite predispuse la spaimele trecutului.

După ce-o citi, Vivirix se înfurie și ceru imediat legătura cu Xeinton. Acesta fu și el de părere că povestirea este absurdă, inutilă și primejdioasă și dădu dispoziții ca în toate oazele să fie discutată problema înfățișării avdienilor. Chiar dacă ei reprezentau o amenințare pentru Mrina, nu erau niște fabuloase plăzmuiri de coșmar care paralizează voința și inteligența; după toate probabilitățile trebuiau să fie niște făpturi gînditoare, cu o gîndire aflată poate într-un stadiu inferior, dar cărora li se putea răspunde cu armele rațiunii. Această măsură fu salutară și avu răsunet în mijlocul mrinienilor, totuși în sufletele multora, nălucirea hidoaselor moluște continua să se miște.

Este drept că nenumărați mrinieni asaltau cu întrebări Observatorul 45, interesîndu-se dacă nu fusese descoperit vreun nou indiciu privitor la intențiile avdienilor. Îndemnat de acest interes popular, Vivirix se adresă din nou marelui coordonator.

— Eu nu mă pricep în bioastronomie, îi spuse acesta, iar astrofizica nu știu cum te-ar putea ajuta.

— Totuși trebuie să găsim o soluție. Nu este înțelept să distrugem o mie de astronave avdiene doar din pricina fricii noastre.

— Ai dreptate. Și eu sînt frămîntat de această problemă. Deocam-

dată, mă străduiesc să instalez în așa fel cîmpurile antigravif'ce incit rachetele să fie lansate înapoi pe drumul pe care au venit. Dacă au un motor puternic și combustibil suficient, vor ajunge de unde au plecat.

— Combustibil suficient? Dar un asemenea combustibil nu poate fi decît atomic.

— In general, da.

— Atunci crezi că voi detecta elementele radioactive?

— Tot ce-i posibil.

— Dar atunci ar exista încă un argument nefavorabil...

— Din păcate, așa este! spuse cu tristețe Xeinton. De aceea te sfătuiesc să imaginezi cît mai rapid un mijloc prin care ne-am putea convinge de adevăratele intenții ale avdienilor.

— M-am gîndit să răspundem semnalizărilor primite.

— Nu e o soluție. Cere o cheltuire prea mare de energie, apoi nu avem destul timp să ajungem la un limbaj comun, și, în sfîrșit, dovada de care avem nevoie trebuie să aibă un caracter obiectiv, independent de voința avdienilor. In această privință, Mortiflex are dreptate: dacă ei sînt de rea credință, ar putea încerca să ne păcălească.

*

In seara aceea, scrutînd cu ajutorul ultraradiolocatorului bolta cerească, în căutarea minusculelor dîre care puteau aduce Mrinei o moarte de coșmar sau împlinirea nădejdilor, Vivirix determină locul cîtorva astronave, apoi puse în funcțiune aparatele automate cu care avea să efectueze delicatele spectroanalize.

De la primele rezultate rămase consternat. Xeinton avusese dreptate: rachetele purtau cu sine elemente radioactive. Așadar...

Noaptea, tîrziu, cînd intră în hamac lîngă nevasta lui, Vivirix nu-și putea tăinui tristețea.

— Ce-i cu tine, dragul meu? îl întrebă îngrijorată Xiriviv.

Ca orice locuitor de pe Mrina, și Xiriviv era preocupată de senzaționalele știri legate de numele soțului ei. Amănuntele însă îi scăpau, deoarece, în ultima vreme, amîndoi fuseseră extrem de ocupați. Xiriviv era conducătoarea Uzinelor de apă sintetică de pe Askruk și Prixto, activitate ce-o obliga să rămînă uneori zile întregi pe celălalt satelit.

— Se întîmplă un lucru paradoxal, răspunse abătut Vivirix. Sînt sigur că am recepționat începutul mesajului pe care-l tot așteptăm de 10.000 de ani. Dar nu pot dovedi. Știi tu ce înseamnă asta?

Xiriviv tăcea, regretînd că nu poate fi de nici un folos.

— Asta înseamnă, reluă Vivirix, că mai tîrziu tot se va dovedi că am avut dreptate, dar atunci va fi prea tîrziu.

Xiriviv se gîndi la copiii lor, și imaginea unor monștri cu tentacule îi răsări în minte. Nu credea în asemenea închipuiri fără noimă, dar posibilitatea unui război între lumi o înspăimînta.

Voind să-și stăpînească sentimentele, femeia fu mai aspră decît ar fi trebuit:

— Zici că ești sigur, dar nu poți dovedi. O alăturare de cuvinte mai antiștiințifică nici nu se putea...

— Dacă am fi avut timp suficient înaintea noastră, și dacă n-ar fi existat această funestă psihoză de spaimă stîrnită de Mortiflex, chiar și dovezile mele de pînă acum ar fi fost convingătoare. Dar totul conspiră parcă împotriva mea...

— Te-ai molipsit și tu de la Mortiflex, rîse Xiriviv ca să mai înviorеze atmosfera.

Soțul ei însă nu dădu semne că ar fi gustat gluma, căci continuă pe același ton necăjit:

— Fiecare zi aduce noi argumente în favoarea mortiflecșilor. Uite, numai aseară am constatat că astronavele au o încărcătură atomică. Asta poate însemna că sînt dotate cu un motor atomic, dar și că ar putea avea proiectile care să ne distrugă.

— De ce-ar dori avdienii să ne distrugă?

— Eu nu cred asta, dar iată un lucru ce va alimenta spaima multora.

Tăcură o vreme. Această spaimă, simțea instinctiv Vivirix, se cuibărea și în sufletul femeii sale.

— La urma urmei, mormăi el înciudat, e ceva ce nu înțeleg nici eu. Ce rost au avut avdienii ăștia să ne trimită o mie de nave, înainte de a intra temeinic în comunicație cu noi! Ce-au avut ei în cap nu-nțeleg!

— Întreabă-i!

— I-aș întreba. Pentru asta însă ne-ar trebui un limbaj comun. Dar și la asta am izbuti să ajungem, dacă am avea timp. Or, ți-am mai spus, îmi lipsește timpul.

— Întreabă-i atunci direct!

— Cum adică „direct"?

— Prin biounde sau nu știu cum s-or mai numi.

— Exclus. In tinerețe am făcut asemenea experiențe, dar fără un rezultat important.

— De ce? Nu erau destul de sensibile aparatele?

— Nu aparatele sînt de vină, ci înseși aceste biounde, care nu se pot diferenția din punct de vedere calitativ. Adică un geniu sau un prost, un ins furios sau unul fericit, un om bun, creator, sau un om rău, cu spirit distructiv, pot emite biounde perfect asemănătoare.

— Și totuși Efreix parcă spune că se poate...

— Cine-i Efreix?

— Un radiobiolog[1] de la Spitalul central de pe Askruk. Știi, era o discuție legată tocmai de astronavele avdiene. Ca pretutindeni, fiecare opta pentru o părere sau alta: pentru Mortiflex sau pentru tine; iar unii socoteau că fiecare dintre voi are oarecare dreptate pînă la proba contrarie; de altfel, mi se pare că această opinie o are și Xeinton. Efreix este însă cu totul de părerea ta. Din vorbă în vorbă, un admirator al lui Mortiflex a spus că marele coordonator a cam îmbătrînit. Efreix i-a zis rîzînd că Mortiflex este la fel de bătrîn, dar mai puțin inteligent. „Crezi că se poate cîntări inteligența?" l-a întrebat celălalt ironic. „Cu cîntarul nu", i-a răspuns radiobiologul. „Dar cu aparatele mele mă încumet". Apoi ne-a asigurat că, oricînd, cu ajutorul unor radiații cerebrale (nu mai țin minte cum le numea), ar putea pe întuneric să-l deosebească pe Xeinton de Mortiflex. Nu crezi că te-ar putea ajuta și pe tine?

— Știu eu!? Mîine voi vorbi cu Efreix.

Și conducătorul Observatorului 45 adormi, gîndindu-se la casca

[1] Radiobiologia se ocupă cu studiul radiațiilor, al curenților și al undelor emise de substanța vie, în raport cu particularitățile ei de structură și funcție (n.r.).

miraculoasă a orb-surdo-mutului de pe podiumul TCSF al marii săli de granit şi acvamarin.

*

Vivirix se duse pe satelitul Askruk pentru a se intilni cu radiobiologul, dar şi pentru a se supune unui scurt tratament cu unde regeneratoare ale ţesuturilor. Ultimile săptămîni îl surmenaseră serios.

Efreix era un bărbat cam de-o vîrstă cu astronomul, simpatic, comunicativ şi îndatoritor.

— La ţanc ai venit! îi spuse lui Vivirix de cum află ce-l adusese.

— Vrei să spui că te gîndeai la mine?

— Mai mult încă, voiam să te vizitez şi să-ţi propun exact acelaşi lucru. Riseră bucuroşi de această coincidenţă.

— Aşadar, se interesă astronomul, mai există şi alte radiaţii cerebrale în afara bioundelor?

— Cred că eşti de acord că materia este inepuizabilă.

— Desigur.

— Cu atît mai mult e substanţa vie. In afara bioundelor cunoscute de mult şi care, cînd sînt culese din creier, se înscriu sub forma de electroencefalogramă, substanţa vie — şi în special creierul — emite o infinitate de radiaţii, generate fie de procesele metabolice, fie de transmutaţiile energetice care au loc în celula nervoasă, fie de intrarea în funcţie a anumitor zone corticale de celule. Din această bogată paletă de radiaţii, radiobiologia a şi reuşit să înregistreze o serie cu ajutorul unor radiocaptatoare şi radioamplificatoare uriaşe pentru înregistrarea microundelor şi a microradiaţiilor; pe noi însă ne interesează acum acelea al căror specific este în raport cu conţinutul gîndirii. Astfel, determinînd unele caracteristici ale acestor radiaţii (viteza de pătrundere, intensitatea, frecvenţa), putem studia unele tendinţe, unele aspecte principale ale gîndirii.

— Foarte interesant! Şi chiar crezi că în creierul lui Xeinton există radiaţii pe care nu le are Mortiflex?

— Nu cred, sînt sigur. Priveşte aceste hărţi spaţiale de diferite activităţi cerebrale.

Şi inaintea lui Vivirix se înfăţişă un complex mirific de linii multicolore, care îi părură frumoase, dar de loc inteligibile.

— Uite aici hărţile întocmite pentru Lomoxamb. In transcrierea aparaturii noastre, unele unde, în raport cu caracterele lor fizice, capătă diferite culori pe ecranul bioelectroradioencefalografului. Acest aparat înregistrează simultan multitudinea de curenţi, unde, radiaţii ale creierului uman. Undele transcrise în culoarea violet sînt specifice pentru un creier extrem de evoluat, cu o dezvoltare neobişnuită a scoarţei emisferelor cerebrale, cu o profundă activitate constructivă, logică, paşnică, adaptată intereselor umanităţii. Aceste unde violete, pe care le numim U. I. — unde ale inţelepciunii —, sînt specifice erei noastre.

— Şi tragi nădejdea că vom putea recepţiona aceste unde de la depărtarea la care se află Avda de noi?

— Teoretic nu este imposibil, întrucît ele sînt foarte penetrante. Practic, această problemă mă depăşeşte.

— Eu ştiu însă pe cineva care ne va ajuta.

Marele coordonator discută cu cei doi savanţi prin intermediul TCSF-ului. După ce-i ascultă cu atenţie, le spuse:

— Am impresia că pe calea propusă de voi vom izbuti să rezolvăm această enigmă. Metoda nu va fi prea complicată şi, în cîteva zile,

s-ar putea să obținem rezultatele dorite. La marele radiotelescop de pe Prixto, vom monta un bioelectroradioencefalograf cosmic cu o amplificare gigantică, în stare să capteze și să transcrie biounde venite din univers, iar cu ajutorul unui receptor special pentru undele I, vom căuta să le prindem pe acelea emise de avdieni, dacă, bineînțeles, au ce emite.

In zilele care urmară, satelitul astronomic fu în fierbere. Ingineri în electrotehnică și electronică, secundați de o mulțime de ajutoare, reutilau radiotelescopul în vederea detectării prețioaselor U.I. Pentru Vivirix era o mare bucurie gîndul că va reuși să-și dea seama din timp de intenția cu care fuseseră lansate spre ei astronavele avdiene.

Mai rămineau pînă la sosirea lor 15 zile, cînd o nouă descoperire strecură în sufletele mrinienilor alte neliniști. Vivirix constatase că o sută de astronave, distanțindu-se de celelalte nouă sute, se apropiau de Vlang Mrina cu o viteză atît de considerabilă, încît aveau să atingă stratosfera planetei doar în cinci zile.

Pentru toți, această vijelioasă avangardă a flotei de rachete avdiene constituia nu numai o surpriză, ci și un semn îngrijorător. Chiar și Vivirix se intrebă acum deconcertat ce urmăreau avdienii cu această manevră. Era o sfidare aruncată acelora care se pregătiseră să facă față la o mie de astronave? Era un vicleșug prin care încercau să sondeze frontul inamic? Sau pur și simplu voiau ceva ce mrinienii nu puteau înțelege?

Oricît de ciudat ar părea, acela pe care-l bucură cel mai mult această veste era tocmai Mortiflex. Bătrînul se erijase într-un fel de general suprem al inexistentei armate mriniene, controla buna desfășurare a lucrărilor și circula pretutindeni cu vigoarea unui tînăr.

— Ți-ai găsit în sfîrșit meseria! îl apostrofa zîmbind Xeinton, de cîte ori îl vedea.

Ei bine, „generalul" Mortiflex socotea că cele o sută de rachete avdiene sînt binevenite. Și n-au decît să vină mereu în cete de cîte o sută. Mai ușor le vor învinge.

In acest timp, instalarea uriașului amplificator fusese terminată, și ultimele pregătiri erau făcute pentru marea probă. Marele coordonator era neliniștit de spiritul războinic care se trezise tardiv în Mortiflex și zorea cît putea începerea experienței cu undele I.

Pînă la sosirea primului eșalon de astronave nu mai rămăsese decît o singură zi. In dimineața aceea, în sala de comandă a superradiotelescopului de pe Prixto luaseră loc Xeinton, Vivirix și Efreix.

Astronomul îndreptă formidabila cupolă metalică spre luceafărul pîlpîind în luminile zorilor. In inima acelei oglinzi de rețele se concentră un punct de pe suprafața Planetei de Apă. Vivirix alese o regiune din apropierea mării artificiale. „De acolo — gîndea el — mi-au *trimis avdienii primele semnale; pe ei îi voi cerceta mai întîi.*"

Pe marele ecran al receptorului se aprinseseră lumini de toate culorile. Era încă un amestec nedeslușit de felurite unde, dintre care filtre speciale aveau să aleagă numai radiațiile care demonstrează o dezvoltare excepțională a scoarței cerebrale, a activității nervoase superioare, a gîndirii creatoare, pașnice, adecvate umanității.

In acel moment, în cabină sună strident alarma.

La TCSF apăru chipul furibund al lui Mortiflex:

— Astronavele avdiene se apropie de Mrina. In cîteva minute vor intra în cîmpul nostru antigravific.

— Vin îndată! îi spuse Xeinton.

Inainte de a pleca, marele coordonator îl rugă pe Vivirix:

— Ține legătura permanentă cu Inaltul centru administrativ. Cum afli ceva, comunică-mi. Vă urez succes!

*

In spațiile stratosferei mriniene începuse o luptă între două forțe nevăzute.

In clipa în care pătrunseră în plasa antigravitațională întinsă în calea lor, cele o sută de rachete își frînară brusc mersul, după cum un obiect își încetinește căderea atunci cînd trece din aer în apă. Dar aceasta nu e decît o imagine a unei realități de cu totul altă natură.

„Ce s-o fi întîmplat cu oamenii din astronave?" se întrebă Xeinton, care urmărea prin locator firele bătăliei. „Desigur că au pierit."

Și o umbră de regret îi învălui ochii.

Aparatele arătau că bolizii metalici, care străbătuseră victorioase hăurile cosmice, zăceau acum inerți în plasele antigravifice, ca niște pești trași la mal de un năvod.

— *Am învins!* strigă *Mortiflex.*

Marele coordonator îl privi. Pe fruntea „generalului" răsăriseră broboane de sudoare, fața îi era încă încordată, dar în ochi nu-i citi bucuria unui adevărat învingător.

— Totuși înăuntru au fost oameni! șopti el abia perceptibil.

— Și mai mult, îi spuse Xeinton. Nici nu știm încă dacă au venit cu un gînd rău.

Spre stupoarea amîndurora, aparatele prinseră deodată a se agita. Ca un vînat care înainte de a fi doborît mai zvîcnește o dată, energia astronavelor nu fusese, pesemne, cu totul înfrîntă. Sau poate că, apărați de puternice cîmpuri magnetice, avdienii din interiorul navelor încercau să răzbată prin plasele în care căzuseră.

Și din nou acea trîntă invizibilă se încinse în înaltele pături ale atmosferei mriniene.

Cîmpul antigravific al plaselor fu mărit la maximum. De astă dată, rachetele nu vor mai fi oprite, ci literalmente vor fi proiectate, prin genunea siderală, înapoi.

Dar, spre spaima lui Mortiflex și profunda uimire a lui Xeinton, astronavele străbătură vastul zid antigravific, cu aceeași ușurință cu care o bucată de plumb trece prin untdelemn.

Forța lor fusese deci colosală. De acum înainte nimic nu le va mai putea opri.

*

De parcă și-ar fi bătut joc de toate presupunerile mrinienilor, cele o sută de astronave porniră spre capitala oazelor ecuatoriale și, în apropierea acesteia, coborîră cu viteză redusă pînă atinseră solul planetei.

O mulțime de îngrijitori de oaze, care nu se aflau departe de acolo, alergară să aducă Inaltului centru administrativ această știre.

Partizanii lui Mortiflex, mai ales aceia care răspîndiseră povestea monștrilor cu tentacule, fură cuprinși de groază la gîndul că s-ar putea întîlni cu propriile lor scorniturі, devenite aievea. Majoritatea mrinienilor auzise despre victoria astronavelor și despre ciudata lor coborîre tocmai în dreptul capitalei. Ființele care sînt în stare de asemenea isprăvi nu pot fi niște fiare, își spuneau ei cu înțelepciunea adînc înrădăcinată în firea lor.

Inainte de a lua vreo hotărire, marele coordonator luă legătura cu Vivirix.

Acesta îi spuse cu vocea gîtuită de emoție:

— Dragul meu Xeinton, îți mulțumesc. Am descoperit că Avda a intrat în Era înțelepciunii... Chiar și cele două triunghiuri...

— Bine! Foarte bine! îi răspunse bătrînul savant. Nici nu s-ar fi putut altfel. Și acum să mergem în întîmpinarea oaspeților noștri.

Ajunși în fața uriașilor bolizi, se opriră.

Deși nu le mai era teamă, totuși o neliniște curioasă pusese stăpînire pe ei. De ce nu ieșea nici un avdean dinăuntrul astronavelor?

O mare de oameni se strinsese din toate oazele învecinate. Scena era transmisă prin toate posturile de TCSF. Planeta aștepta înfrigurată să vadă cum se va desfășura patetica întîlnire dintre reprezentanții a două lumi.

La o oră de la amrinizarea rachetelor, ușile acestora se deschiseră, scări suple și rezistente, dintr-un ciudat material plastic, fură aruncate, și pe ele coborîră niște ciudate animale metalice.

O clipă, mrinienii crezură că se află înaintea unor făpturi îmbrăcate în scafandre, dar îndată își dădură seama că era vorba doar de imitații de oameni, de roboți.

Din fiecare astronavă ieșiră trei asemenea automate. Cînd fură cu toții afară, se aliniară cuminți și rămaseră așa o vreme, ca pentru a se lăsa contemplați în voie.

Mrinienii erau încîntați de aceste simpatice mecanisme, dar nu-și ascundeau deziluzia că ele formau singurii lor vizitatori.

In curînd însă avură de ce să rămînă uluiți.

In cea mai curată limbă mrineană, unul dintre roboți se adresă mulțimii:

— Vă salut, dragi mrinieni, în numele acelora care ne-au construit, locuitorii de pe Vlang Avda!

E lesne de priceput că înaintea acestei minunății, chiar înțelepții mrinieni izbucniră în cele mai entuziaste aclamații.

EPILOG

Acesta este reportajul pe care l-am scris în săptămînile care au urmat. Sînt un cetățean al planetei comuniste terestre, al misterioasei Vlang Avda, și am făcut parte din marea expediție trimisă în scopul explorării planetei Marte.

Multe lucruri ne-au uimit și am admirat la acești bravi marțieni. In primul rînd, eroismul cu care au luptat împotriva naturii. Apoi blîndețea și înțelepciunea lor milenară. Dar și ei au cîte ceva de învățat de la noi. Intre altele, felul în care le-am descoperit de la distanță secretul graiului lor.

Lucrul acesta s-a petrecut cu mai mulți ani în urmă și, pentru cei care nu-l cunosc, merită să fie povestit.

Abia începuse Era luminii revărsate, după cum botezase cunoscutul poet chinez omenirea terestră intrată în comunism. Pretutindeni, pacea fecunditoare, justiția socială, înaripata libertate a ideilor dăduseră un nemaipomenit imbold culturii materiale și spirituale. Probleme cu neputință sau greu de conceput, pe vremea cînd un mănunchi de regi ai finanței puneau întregul Pămînt în primejdia unui război distrugător, deveneau acum actuale, necesare.

Știința, tehnica, economia se dezvoltau în progresie geometrică.

Şi, spre deosebire de mincinoasele şi pesimistele proorociri ale lui Malthus, locuitorii Planetei de Apă simţeau că sînt prea puţini în cosmos pentru puterea, bogăţia şi plinătatea vieţii lor. Aveau nevoie să dăruiască şi altora o parte din înţelepciunea şi fericirea pe care o dobîndiseră. De altfel, o dată cu risipirea prejudecăţilor şi a superstiţiilor, setea de cunoaştere a umanităţii spori şi ea extrem de mult.

Cu ajutorul cîtorva radiotelescoape, de dimensiunea unor mici ţări de odinioară, străfundurile neţărmurite ale Universului fură scrutate cu mult mai mare atenţie decît se făcuse pînă atunci. Oamenii Terrei voiau să exploreze ei înşişi genunea cosmică, şi pentru aceasta puteau întreprinde acum pregătiri de proporţii planetare.

Nave atomice au fost construite, şi viteza acestora urma să crească vertiginos în momentul în care avea să fie dezlegat misterul care învăluise fenomenele gravitaţionale.

Era deci în acea epocă de pregătire a marilor călătorii. Tocmai pe atunci fuseseră recepţionate primele imagini televideofonice emise de posturile marţiene. Ziarele şi revistele de pe întreg Pămîntul publicau clişee după aceste stranii mesaje involuntare venite de pe planeta portocalie. Şi iată că un tînăr rus, în vîrstă de 16 ani, şi-a pus în minte descifrarea limbii vorbite de marţieni. A fost o faptă de geniu, demnă să stea alături de aceea întreprinsă de Champollion, care, cel dintîi, făcuse hieroglifele egiptene „să vorbească". Comparînd, cu o răbdare extraordinară, zeci de mii de imagini cu respectivele bande sonore (în rarele cazuri în care acestea existau), tînărul nostru izbuti, după aproape zece ani de muncă, să întocmească un dicţionar de termeni marţieni cu semnificaţia lor terestră. Este drept că acest vocabular era destul de sumar (număra doar cîteva sute de cuvinte), dar pentru cel dintîi contract cu marţienii nici nu trebuia mai mult...

*

La cîteva zile după sosirea avangărzii noastre alcătuite din roboţi, „am descălecat" şi noi pe Marte.

Am stat o scurtă perioadă în carantină, adică am trimis cîţiva oameni care să efectueze cercetări asupra condiţiilor de viaţă, şi abia apoi am ieşit cu toţii din bîrlogurile noastre cosmice. De fapt, „am ieşit" este doar un fel de a spune, deoarece am ieşit tot îmbrăcaţi în scafandre. Pentru noi, pămîntenii, atmosfera de acolo nu era respirabilă.

Aceasta nu ne-a împiedicat să ne împrietenim rapid cu înţeleptele noastre gazde.

Reportajul de faţă l-am scris în răstimpul în care am fost oaspele lui Vivirix. Cele cîteva sute de cuvinte marţiene pe care le învăţasem acasă mi-au fost de mare folos. Foarte curînd mi-am triplat numărul lor, deoarece graiul unic, pe care umanitatea de pe Vlang Mrina îl şlefuise timp de mai multe milenii, căpătase o structură extrem de logică şi lesne de înţeles.

In legătură cu aceasta, Vivirix a fost foarte mirat cînd i-am spus că Vlang Mrina, adică Planeta Păcii, era numită de noi Marte sau Ares, cum îl botezaseră anticii greci sau romani pe zeul războiului.

Şi acum să scriu ceva despre felul în care au primit mrinienii mesajul nostru. Pur şi simplu nu l-au crezut.

Iată cum a decurs această primă „afacere" interplanetară. Ii spun astfel, după felul glumeţ cum o numea Higden, inginerul american, coautor la planul internaţional de topire a calotelor polare terestre.

Aici trebuie să fac o paranteză. Cînd a fost proiectat acest plan

s-a văzut că, prin topirea eternelor gheţuri de la poli, scoarţa terestră va primi un excedent de apă care va pune in primejdie de inundare mari intinderi din litoralul continentelor. Tocmai pe atunci devenise de actualitate şi zborul în Marte.

Higden avu atunci o idee curat americănească.

— Ce-ar fi, rîse el, să le„vindem" marţienilor surplusul nostru de apă. Tot au ei nevoie de acest articol.

Şi astfel se născu ideea primului contract comunist interplanetar, iar expresia arhaică de „business" sublinia şi mai elocvent deosebirea fundamentală dintre concepţia despre viaţă pe care au avut-o clasele exploatatoare, dispărute pentru totdeauna, şi aceea a clasei muncitoare, ajunsă să conducă destinele lumii. Şi cu aceasta închid paranteza.

Intîlnirea noastră oficială cu mrinienii avu loc în marea sală de granit şi acvamarin. După introducerile de rigoare, marele coordonator luă cuvîntul:

— Dragi prieteni avdieni, mi-aţi spus că astăzi ne veţi face o comunicare importantă şi ne veţi face cunoscut mesajul vostru. Vă ascultăm.

Reprezentantul nostru era bătrînul Alioşa Verpanov, primul nostru dascăl de mrineană, descoperitorul terestru al acestei limbi.

Verpanov vorbea şi era evident că pronunţa cuvîntele mriniene cu voluptate, cu emoţie, fericit:

— Planeta de Apă ne-a trimis la voi ca să vă dovedească faptul că-şi merită numele.

— Nu-nţeleg ce vrei să spui, făcu nedumerit Xeinton.

— Vrem să vă dăm apă! Jumătate din astronavele noastre au adus special pentru acest scop o probă din lichidul care vă lipseşte. Dacă socotiţi că vă place apa noastră, vă putem transporta o mare.

Mulţimea din amfiteatru fremătă ca undele oceanului atinse de alizeu.

— Şi crezi că este posibil? întrebă prudent marele coordonator.

— Şi de ce ne daţi nouă apa voastră? se interesă bănuitor Mortiflex, care vedea pretutindeni rămăşiţe ale epocilor arhaice.

— Vrem să vă dăm apa noastră, în primul rînd, pentru că vă lipseşte vouă, iar apoi pentru că nouă ne-ar prisosi atunci cînd vom încerca să topim calotele polare. In ceea ce priveşte problema dacă e posibilă realizarea acestui serviciu pe care ni-l vom face reciproc, dau cuvîntul prietenului meu, Higden.

— E posibil! strigă inginerul ridicîndu-se. In comunism tot ceea ce înnobilează lumea e posibil.

Apoi, pe tonul cel mai cenuşiu, pronunţă aceste socoteli care aveau să uluiască pe toţi cei de faţă:

— Noi sîntem in măsură să vă furnizăm un volum de apă egal cu 810 trilioane de metri cubi, adică o mare adîncă de zece metri, dar cu o suprafaţă de 9.000 de kilometri pătraţi, cît a Oceanului Atlantic împreună cu Marea Mediterană sau cît 54% din întreaga suprafaţă a planetei voastre.

O tăcere copleşitoare se lăsă peste uriaşul amfiteatru.

— Şi cum crezi că veţi reuşi să căraţi un ocean prin cosmos? se auzi vocea lui Mortiflex.

— Practic, acest transport îl văd in felul următor. El va fi început in momentul în care vom pune la punct rachetele noastre fotonice, a căror viteză este apropiată de aceea a luminii. (Aceasta se va întîmpla la începutul anului viitor.) Pentru realizarea acestui plan vor

fi necesare 1.000.000 de astronave-cisternă cu o capacitate de cite 10.000 de metri cubi. Trei sferturi din acestea le vom construi noi, iar *restul le veți face voi înșivă, cu ajutorul proiectelor noastre.* Datorită vitezei lor atît de mari, aceste rachete vor ajunge de la Pămînt la *Vlang Mrina în mai puțin de 4 minute*, în cazul marilor opoziții mriniene (cînd distanța dintre noi e de 56.000.000 de kilometri), și în 23 de minute în cazul depărtării maxime de 401.000.000 de kilometri. Nu vom face o medie între aceste cifre, ci vom lua 30 de minute pentru fiecare transport, deci o oră pentru drumul dus și întors. Desigur că pentru buna desfășurare a lucrurilor va fi nevoie de cițiva ani pregătitori, atît pentru excavarea albiei în care va fi creată noua mare, cît și pentru desăvîrșita automatizare a operațiilor de încărcare, descărcare. De acum înainte, socotelile sînt simple. Intr-un an terestru [1], *o astronavă-cisternă poate efectua 8.640 de drumuri complete.* Asta înseamnă că 1.000.000 de astronoave pot transporta în aceeași perioadă 86,4 trilioane de metri cubi de apă. In consecință, planul nostru poate fi înfăptuit în mai puțin de un deceniu.

*

Astăzi, după douăzeci de ani de la epocala călătorie, mă plimb alături de Vivirix și de buna lui soție Xiriviv pe țărmul Oceanului Uman. Dintre toate planetele pe care le-am vizitat pe o rază de un parsec de Pămînt, Vlang Mrina îmi place totuși cel mai mult. Poate fiindcă de ea este legată tinerețea mea; sau poate fiindcă, după Pămîntul *meu natal, ea este într-adevăr cea mai frumoasă.*

Bătrînul Vivirix îl ia de braț pe bătrînul său prieten terestru și, *cu o voce tainică, spune:*

— Hai să urcăm treptele cheiului!

Il urmez docil. Simt că-mi pregătește o surpriză.

Cînd am ajuns la capătul urcușului nostru ne-am găsit pe o imensă platformă. Dincolo de ea se întindeau cîmpiile rodnice. Iar departe începeau munții.

— Privește!

Mă uitai și mă podidiră lacrimile. Munții aveau figuri omenești.

— Lomoxamb... Xeinton... Verpanov... Higden..., murmurai eu.

Toți patru muriseră. Toți patru luptaseră pentru aceeași prietenie între lumi, și acum erau împreună.

— Ei ne-au ajutat să ne apropiem de voi. Datorită lor avem astăzi un ocean mrinean. Le sîntem recunoscători. Fiecare dintre ei este astăzi pentru noi un munte.

SFIRȘIT

Consultant științific: conf. dr. I. FONI

★

Coperta desen: DUMITRU IONESCU

[1] Anul marțian e de 1,88 de ori mai mare, avînd 687 de zile terestre (*n. a.*).

CIUDATUL LAC DIN VALEA BREBILOR

(Continuare din numărul trecut)

— E destul de simplu, interveni Stela Şoimu. Nikitin arată, în scrisoarea lui, că lumina meteoritului era însoţită de o coadă avînd o culoare roşiatică, ceea ce l-a făcut să presupună, pe bună dreptate, că în compoziţia lui intrau părţi dense de metale grele. Savantul rus n-a putut merge mai departe cu concluziile lui, deoarece stadiul din acea vreme al ştiinţei nu îi permitea. Intr-o schiţă, pe care a anexat-o scrisorii, colaboratorul său din Pulkovo a desenat liniile spectrale ale meteoritului nostru aşa cum le-a observat prin aparatul construit de opticianul Merz. Aceste linii sînt din aşa-zisa serie spectrală M, care începe cu elementul avînd numărul de ordine 79, adică aurul, şi continuă cuprinzînd elementele cele mai grele ale sistemului periodic. Din schiţa intocmită la Pulkovo, nu ne-am putut da seama despre ce elemente este vorba, dar era limpede pentru noi că meteoritul conţine cele mai grele elemente şi că este posibil ca unele dintre ele să fie radioactive.

— Aceasta corespunde, spuse şi geologul, unei teorii pe care am expus-o într-o lucrare din tinereţe. Asupra meteoriţilor există două ipoteze principale. Una dintre ele pune originea lor în legătură cu asteroizii ; cu alte cuvinte, meteoriţii ar fi fragmente ale unei planete pe care o catastrofă siderală a sfărîmat-o în mii şi mii de bucăţi. Cealaltă ipoteză se bazează pe legătura dintre natura cometelor şi a meteoriţilor ; orbitele meteoriţilor din aşa-zisele „ploi de meteoriţi" — care au loc de obicei la începutul lunii august şi în noiembrie — coincid cu unele orbite urmate de comete ; cu alte cuvinte, meteoriţii sînt fragmente de cometă, adică de material cosmic provenit în mare parte din nebuloase exterioare sistemului nostru solar.

— Aceasta explică faptul că meteoritul nostru conţine un procent ridicat de materie radioactivă ? întrebă Paul Coman.

— Evident ! Acţiunea perturbatoare a unor astre poate produce sfărîmarea cometelor, presărînd pe orbitele lor fragmente meteorice ; acestea, pătrunzînd în cîmpul de atracţie al pămîntului, devin meteoriţi. In afară de aceasta, întrucît s-a stabilit că meteoriţii ne pot

aduce orice element existent in Univers, nu există nici un motiv ca ei să nu conțină și elemente radioactive.

— Bine, dar cei găsiți pînă acum...

— Știu ce vrei să spui: meteoriții studiați pînă acum nu conțineau decît un infim procent de elemente radioactive. Dar asta nu contrazice cu nimic teoria noastră. Atunci cînd s-a produs catastrofa cosmică ce le-a dat naștere, ei conțineau mase enorme de astfel de materie, care însă s-a transformat pe drum. Majoritatea elementelor radioactive naturale se obțin unul din altul prin dezintegrare, și toate cele trei familii cu radioactivitate naturală — a actiniului, thoriului și uraniului — se încheie cu un element neradioactiv, un izotop al plumbului. Or, in meteoriții care au fost cercetați, s-au găsit anumite cantități de plumb. Drumul acestor meteoriți a fost nespus de lung; astronomia cunoaște astăzi sute de milioane de galaxii, și imensele radiotelescoape au detectat sisteme ce sînt la o depărtare de șapte miliarde de ani-lumină. Străbătind acest spațiu, materia ce intra in compoziția fragmentelor meteorice a suferit numeroase transformări.

Dinu Romanescu scosese carnetul de notițe și — înfundat în fotoliu — stenografia de zor tot ce spunea geologul.

— Meteoriții analizați de către chimiști și geologi, continuă acesta, conțineau aceleași elemente ca Pămîntul. In cel din Arizona s-a găsit mult fier, cele căzute în Groenlanda conțineau și diferite alte metale, iar în Urali au căzut meteoriți în care s-au găsit diamante. Aceasta demonstrează încă o dată unitatea materiei în univers, a materiei care este pretutindeni aceeași, supusă acelorași legi. Atunci, de ce nu s-ar găsi și uraniu în compoziția meteoriților?

— Trebuie să luăm în considerație încă un aspect, interveni Stela Șoimu, faptul că nici Humboldt, nici Nordenskjöld și nici unul dintre cei care au stabilit în trecut compoziția meteoriților nu cunoșteau existența elementelor radioactive. Acestea au fost descoperite relativ recent. După cum nici Nikitin și colaboratorii săi de la Pulkovo nu puteau cunoaște, în 1834, radioactivitatea, pe care Becquerel avea s-o descopere abia în 1896.

— Nikitin a fost un adevărat savant, făcu Emil Pravăț gînditor. Folosind unele descoperiri ale lui Fraunhofer, el a schițat începuturile analizei spectrale, această metodă atît de răspîndită în astrofizică și în chimie. Poate că el însuși nu și-a dat seama de toată însemnătatea descoperirii sale, pe care, un sfert de veac mai tîrziu, Kirchhoff și Bunsen aveau s-o perfecționeze și s-o utilizeze pe scară largă.

Cîtva timp domni tăcerea. După aceea, geologul se adresă reporterului:

— Cred că și dumneata ne ești dator o explicație. Ești doar primul care a descoperit lacul radioactiv.

— Muza, rîse reporterul privind in zare paharul in care sclipea auriu coniacul. Muza ziaristicei mi-a condus pașii.

— Aceeași care te inspira cînd ai căzut de pe scară? întrebă Stela răutăcioasă.

— Aceeași, răspunse reporterul fără să se tulbure.

Emil Pravăţ insistă :

— Şi cum te-a inspirat muza dumitale ? Că este o duşmană de neîmpăcat a garoafelor, am văzut, dar nu ştiam că se pricepe la cercetări ştiinţifice.

— Muza ziariştilor trebuie să se priceapă la toate. Asta-i meseria ei.

— Făcînd abstracţie de muză, zise Paul Coman, cred că vă pot da unele amănunte despre felul în care prietenul nostru Dinu Romanescu a ajuns să identifice locul unde a căzut meteoritul. Jurnalul lui Schmetterling...

— Da, îl întrerupse reporterul, trebuie să recunosc că jurnalul lui Schmetterling a jucat un rol hotărîtor.

— In definitiv, făcu Alfred Opran, ce e cu jurnalul ăsta ? Mi-aţi spus cine e Schmetterling şi despre corespondenţa atît de interesantă dintre el şi savantul Nikitin din Pulkovo. Dar mărturisesc că nu înţeleg nimic din aluziile în doi peri pe care le faceţi cu privire la jurnalul lui.

— Toată povestea a început, zîmbi reporterul, de la conversaţia noastră din pădurea Băneasa.

— Cum aşa ? ! se miră medicul.

— Mi-ai spus atunci că ai o teorie proprie despre cauzele care au provocat „cazurile de la Valea Brebilor" şi mi-ai împărtăşit convingerea ta că bolnavii au venit în contact cu substanţe radioactive. Am crezut la început că te înşeli, dar analizele tînărului bolnav din Valea Brebilor ţi-au dat dreptate. Pînă la primirea scrisorii tale, abia auzisem de nuclee atomice, de stronţiu, bariu, de milimicrocurie [1]. Un prieten de-al meu, fizician, mi-a lămurit aceste noţiuni. Deci, ca o primă concluzie : în împrejurimile Văii Brebilor se află o sursă puternic radioactivă, care periclitează sănătatea şi chiar viaţa locuitorilor săi.

— Foarte logic, zise Stela cu o vădită nuanţă de ironie.

— In aceeaşi zi în care am primit scrisoarea, continuă reporterul fără să ia în seamă întreruperea, am aflat de corespondenţa lui Nikitin cu Schmetterling şi faptul că geologul Pravăţ şi Stela presupuneau că meteoritul conţine materii radioactive. In mintea mea s-a creat imediat asociaţia : meteoritul căzuse în apropiere de Sibiu, Valea Brebilor se află în apropiere de Sibiu. Am consultat o hartă : satul nostru se află aproape în centrul teritoriului indicat de Nikitin ca locul probabil al căderii meteoritului.

— Ceea ce dovedeşte încă o dată aptitudinile deosebite de cercetător ale savantului rus şi precizia metodelor sale, zise geologul Pravăţ.

— Ştiam, continuă reporterul, că aţi pornit în căutarea meteoritului şi mai ştiam că prietenul Alfred Opran şi colegii săi vor întreprinde cercetări pentru a descoperi sursa radioactivă. Eu nu aveam informaţia ştiinţifică necesară şi nici aparatele trebuincioase. Dar

---

[1] *Curie* — unitate de măsură a radioactivităţii unui radioelement.

aveam un mare avantaj: dumneavoastră nu știați unii de alții, pe cînd eu posedam informații de la ambele părți. O clipă m-am gîndit să vă pun în curent, dar am părăsit această idee. Mai întîi, fiindcă în noaptea aceea ați plecat din București, apoi fiindcă ați respins cam brusc oferta mea de colaborare și — în sfîrșit — fiindcă aveam o încredere nestrămutată în muza mea inspiratoare.

Paul Coman se foi neliniștit pe scaun gîndindu-se, probabil, la conversația din fumoarul Bibliotecii Academiei, în cursul căreia reporterul privise atît de insistent portretul lui Alexandru Lăpușneanu.

Căutînd să-și ascundă zîmbetul, Alfred Opran întrebă:

— Cum rămîne cu jurnalul lui Schmetterling?

— Ajungem imediat și la jurnal. Înainte de a pleca din București, am reflectat îndelung asupra acestei chestiuni. Dacă meteoritul a căzut *nu departe de Sibiu, mi-am zis, și dacă Schmetterling este într-adevăr* un cercetător pasionat, probabil că a făcut tot ce i-a stat în putință să organizeze expediția sugerată de savantul rus. Asupra noastră, a tuturora, custodele Muzeului „Bruckenthal" avea un mare avantaj: el nu trebuia să înceapă cercetări îndelungate, ci se putea duce drept la țintă, craterul fiindu-i indicat de locuitorii regiunii care au trăit evenimentul, au simțit cutremurul, poate au avut și de suferit de pe urma lui. Nu strică deci, mi-am zis, să fac unele cercetări preliminare la Sibiu, la muzeul al cărui custode a fost Schmetterling și unde se găsesc, probabil, unele date privind activitatea sa în vremea aceea.

— La aceeași concluzie am ajuns și eu, zise Paul Coman. Recunosc, însă, că mi-ai luat-o înainte. Cînd cercetătorii de la „Bruckenthal" mi-au spus că un tînăr a consultat, cîteva zile înaintea mea, *jurnalul lui Schmetterling, nu mi-am închipuit că dumneata erai.*

— Iar eu mărturisesc că am simțit o bucurie cam nelalocul ei cînd praful gros, ce se strînsese pe filele jurnalului, mi-a arătat că nimeni nu-l mai răsfoise de foarte mulți ani.

— Ce conținea jurnalul? întrebă Alfred Opran.

— Unele însemnări interesante, se entuziasmă profesorul Coman. Schmetterling s-a adresat unor oameni de știință renumiți ai vremii, cerînd sprijin pentru organizarea unei expediții în regiunea unde a căzut meteoritul. Dar s-a izbit de un refuz categoric. De la Viena i s-a răspuns că frămîntările revoluționare din Transilvania, și în special din regiunea Munților Apuseni, fac nepotrivită și chiar periculoasă deplasarea unor oameni de știință în această regiune. Așa au răspuns cei ce practicau știința „oficială" a curții de la Viena, așa-zișii savanți din slujba regimului de oprimare instituit de Metternich. Era în toamna anului 1834, iar răscoala țăranilor iobagi din satele dintre Crișul Alb și Mureș, în special în regiunea Zarandului, nu se potolise încă. Lipsit de mijloace, Schmetterling a fost nevoit să renunțe la proiectul său.

— Să-l amîne numai, îl corectă Dinu, nu să renunțe.

— Da. L-a amînat pentru primăvara următoare. Dar și atunci cererea sa a primit un răspuns negativ. Minerii din Bucium, Abrud și Cărpiniș aveau ciocniri cu funcționarii chezaro-crăiești, și întreaga

zonă, declarată sub stare de asediu, era împînzită de trupe militare, care reprimau singeros răscoalele. Schmetterling avea să-şi realizeze, în parte, proiectul abia în 1836 şi fără sprijinul instituţiilor ştiinţifice oficiale. In vara acelui an, însoţit de cîţiva elevi ai Liceului din Blaj, insuficient echipat, dar plin de entuziasmul care caracterizează pe adevăratul om de ştiinţă, el porni să cerceteze craterul meteoritului de pe Muntele Mălina. In cursul expediţiei, el a ţinut un jurnal, în care însemna zilnic evenimentele mai importante.

Reporterul se scotoci prin buzunare şi scoase la iveală nelipsitul său carnet de notiţe :

— Am copiat unele dintre însemnările lui Schmetterling. Din păcate, custodele colecţiilor Bruckenthal n-a ajuns niciodată pe Muntele Mălina, dar, după mai mult de un veac, jurnalul său m-a ajutat să identific locul unde a căzut meteoritul.

— Mă interesează mult, zise profesorul, cum ai reuşit. Nicăieri în jurnal nu se vorbeşte de Valea Brebilor, pentru motivul foarte simplu că în 1836 satul nu exista încă.

Dinu Romanescu se sculă din fotoliu, desfăcu o hartă desenată de mînă şi o întinse pe birou. Apoi răsfoi carnetul de notiţe.

— Am copiat din jurnalul lui Schmetterling, pe care mi l-a tradus un cercetător al muzeului, toate pasajele în care figurau nume de localităţi. Apoi, cu harta în mînă, am refăcut itinerarul pe care-l urmase, în vara anului 1836, Schmetterling cu tinerii săi însoţitori. Iată o primă însemnare :

> *11 August. Plecăm din Sibiu. N-am putut lua drumul obişnuit fiindcă militarii au închis şoseaua pentru traficul civil. Se pare că răscoala pornită de la Abrud s-a întins cu repeziciune.*

— De aici, zise reporterul ridicînd privirea, o primă concluzie : la locul unde a căzut meteoritul nostru se poate ajunge şi pe alt drum decît pe cel pe care a fost nevoit să meargă Schmetterling şi care este orientat spre nord-vest. Dar să citim mai departe.

> *14 august. Am sosit în valea Urieşului. Am fost sfătuit să mai aştept fiindcă drumurile sînt nesigure. Soldaţii se dedau la jafuri, cu aprobarea tacită a ofiţerilor. M-am consultat cu tinerii mei colaboratori. Ne-am hotărît să riscăm.*
>
> *16 august. Cu mare greutate am ajuns la Roiştea. Pe drum am fost legitimaţi de cîteva ori. În oraş e o garnizoană militară. M-am prezentat colonelului-comandant, i-am explicat scopul călătoriei noastre, rugîndu-l să ne îngăduie să trecem spre sud-vest. Nici n-a vrut să mă asculte. Mi-a spus că iobagii răsculaţi au dat foc unui conac şi că sînt în curs măsuri drastice de represalii. Va trebui să ne întoarcem să căutăm alt drum.*

— Am însemnat pe hartă, zise reporterul, itinerarul lui Schmetterling. Drumul care de la Roiştea merge drept spre sud-vest este

orientat nord-vest față de Sibiu. Craterul nostru se află deci la nord-vest de Sibiu și la sud-vest de Roiștea.

18 august. Azi dimineață am trecut prin Sarica. Am aflat că trupele au prins cîțiva iobagi care se ascunseseră în pădurile de pe Muntele Mînza și în peșterile din apropiere și i-au măcelărit fără milă. După-amiază am ajuns la Salcia de Jos. Satul e pustiu. Locuitorii s-au refugiat în văgăunile munților, de teama represiunii sîngeroase a trupelor. Jumătate din case au fost arse pînă în temelii. Atitudinea militarilor, și în special a ofițerilor, e revoltătoare.

19 august. N-am reușit să ajungem decît pînă la Turcu. Un pichet de grăniceri, cu sediul chiar lîngă cascadă, ne-a oprit. Ofițerul ne-a interzis categoric să înaintăm și mi-a atras atenția că, dacă pînă în șase ore nu părăsesc regiunea, mă pune sub stare de arest. A trebuit să ne înapoiem. Păcat! Eram atît de aproape!

— Iată deci un al treilea punct de reper: Cascada Turcului e destul de aproape de locul unde a căzut meteoritul. Intr-adevăr, după cum se poate observa pe hartă, Valea Brebilor — care atunci nu se întemeiase încă — se află la cîțiva kilometri de Cascada Turcului.

22 august. De două zile sîntem găzduiți la hanul din Vulpeni. E singura clădire încă neocupată de militari. Aspectul satului e jalnic: multe case arse, jefuite; în fața primăriei atîrnă cadavrul unui spînzurat, un meșteșugar, Ioan Postăvarul, care are o dîrstă pe malul Urieșului. E învinuit că a îndemnat pe țărani să nu mai muncească grofului 104 zile pe an. Ieri am încercat să mă strecor spre Pușca și Bistreni, dar am fost prins de o patrulă și dus în fața comandantului. Acesta ne-a pus în vedere să părăsim pînă mîine dimineață localitatea. Așa s-a irosit și ultima noastră speranță. Mîine pornim înapoi, acasă.

— Și acum, iată ultima însemnare din jurnalul de călătorie al lui Schmetterling:

27 august. Sînt bolnav și demoralizat. Abia am putut ajunge acasă, la Sibiu. Ultima parte a călătoriei a fost un adevărat chin pentru mine. În vremurile vitrege pe care le trăim, în lumea aceasta nedreaptă și crudă, misiunea omului de știință e nespus de grea. Dar sînt convins că va veni ziua cînd porțile vor fi larg deschise progresului, cînd oamenii de știință vor avea condițiile pentru a putea lucra din plin, să îmbogățească mereu tezaurul de cunoștințe al omenirii.

După ce reporterul termină lectura, cîtva timp domni tăcere. Primul care vorbi apoi fu Paul Coman:

— Schmetterling a murit în iarna acelui an și n-a mai apucat să

realizeze expediţia proiectată. Dorinţa lui, însă, s-a realizat. Oamenii de ştiinţă din ţara noastră au astăzi condiţii de muncă cum nici n-a *visat măcar inimosul custode al Muzeului „Bruckenthal"*.

— Prin urmare, zise Alfred Opran către ziarist, aşa ai ajuns la Valea Brebilor.

— Da. Am urmat întocmai drumul lui Joachim Hieronymus Schmetterling. Am trecut prin Bîra şi Roiştea, m-am căţărat pe Muntele Mînza şi am vizitat peşterile de care vorbeşte în jurnal, m-am oprit la Salcia de Jos şi am fost găzduit două zile la hanul din Vulpeni. Am verificat, la faţa locului, toate indicaţiile din jurnal. În ultima zi, am urcat pînă la vîrful Muntelui Mora şi de acolo, cu binoclul, am zărit siluetele atît de caracteristice ale Munţilor Mălina şi Craiului. Aşa am ajuns la concluzia că Schmetterling se referea într-adevăr la Valea Brebilor, sau, mai bine zis, la locul unde mai tîrziu avea să se înfiinţeze Valea Brebilor.

— Aşa cum o expui, zise medicul, problema pare să fi fost destul de simplă.

— Într-adevăr, după ce am ajuns în sat, l-am auzit pe moş Simion povestind legenda despre frumoasa Mălina şi lacul blestemat. Şi din nou m-a inspirat muza...

Ceilălţi izbucniră în rîs.

— Totuşi, un lucru n-am înţeles, făcu reporterul gînditor. Focurile care jucau în apa lacului, luminile acelea viu colorate... am văzut atunci un spectacol de neuitat.

— Explicaţia e simplă, rîse geologul Pravăţ, cît se poate de simplă. Ai auzit de efectul Cerenkov ?

— Da, Cerenkov nu e savantul sovietic care a primit premiul Nobel pentru fizică ? Despre efectul Cerenkov, însă, mi-e teamă că ştiu foarte puţin...

— Dacă atunci cînd ai vizitat reactorul nuclear al Institutului de fizică atomică ai fi privit prin sistemul optic special zona centrală a reactorului, ai fi observat acelaşi joc de lumini. Este lumina generată de electronii ce se mişcă în lichid cu viteze mari, o lumină difuză, într-o variată gamă de culori, care concurează cu frumuseţea aurorelor boreale. Iar ceea ce ţi s-a părut pe malul lacului a fi flăcări reprezintă doar o iluzie optică. Luminile nu ies din interiorul lichidului.

— Dar aşa-zisele flăcări apar numai cînd nu e lună pe cer...

— Bineînţeles ! Pe lumină nu se pot vedea. Nici flacăra unui chibrit nu luminează cînd o ţii lîngă un bec aprins. Efectul de care îţi vorbesc este astăzi cunoscut de fizicienii din lumea întreagă. El a fost descoperit şi explicat de savanţii sovietici Cerenkov, Tamm şi Frank, pentru care au primit premiul Nobel pe 1958. Rămîne numai să cercetăm cum se produce fenomenul în cazul lacului nostru.

Dinu Romanescu apucă paharul cu coniac şi se tolăni iar în fotoliu.

— Acum, zise vesel, nici un mister nu mai pluteşte în jurul lacului blestemat.

La plecare, geologul Pravăț își conduse oaspeții pînă la poartă. Dinu se opri în fața rondurilor cu flori:

— Frumoase garoafe! le admiră el, deși nu vedea nimic din cauza întunericului.

— Frumoase, admise gazda. Numai că nu sînt garoafe, ci crini. Răsadurile pe care mi le-ai trimis erau de vară. Le-am găsit ofilite cînd m-am întors din Valea Brebilor și le-am înlocuit cu crini de toamnă.

— In școală am avut totdeauna notă mică la botanică, zise reporterul cam încurcat.

Pe drum o întrebă pe Stela:

— Cînd ne căsătorim?

— Mă căsătoresc cu tine, dar cu o condiție: să nu te mai cațeri pe acoperișuri. Unui om însurat nici nu-i stau bine asemenea obiceiuri.

Dinu își încreți fruntea:

— Imi ceri un lucru tare greu. Dar pentru tine sînt capabil de sacrificii...

Un trecător, care-i văzu sărutîndu-se, întoarse capul discret.

Stela se desprinse și privi, fericită, cerul spuzit de stele.

(SFIRȘIT)

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

I.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
aviigheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică" și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU